

CASS, Lewis

- 1 -

On March 18, 1956 the Hungarians of Detroit, Mich. united their commemoration of the Hungarian liberty day with recalling the memory of Lewis Cass of Detroit (1782-1866) who died 90 years ago. Soldier, Gov. of Mich. territory, Minister to France, Secretary of War and State; Senator from Mich. Cass was a spokesman for Hungarian independence in 1849 and was instrumental in liberating L. Kossuth from internment. Kossuth exchanged several letters with Cass soon after the collapse of the Hungarian struggle and met him in Washington. The council of the city of Detroit declared March 18 "Hungarian Liberty" day. The Detroit press gave considerable publicity to the commemoration. There were ceremonies at the grave of Cass. Gov. Williams and Rep. Bentley spoke at the memorial celebration.

ccccc

"Voice of America"
Radio Broadcast

MAR 27 1956

Detroit városának, a világ autó ipari központjának tekintélyes magyar kolóniája az idén különleges keretek között Ute meg március 15-ének, a magyar szabadság emléknapjának Ünnepét. Történetében először, egy olyan régen elhunyt nagy amerikainak emlékét is felidézte, aki történelmi szerepet játszott Detroit és Michigan állam fejlődésében és aki több mint száz évvel ezelőtt, a magyar nemzet nehéz küzdelmei idején a magyar szabadság tőrekvések őszinte barátjának bizonyult.

Lewis Cass volt a neve ennek a kiváló amerikainak, akinek ma szobra áll Detroitban. A város egyik főutcája, valamint egy nagy iskola az ő nevét viseli.

Lewis Cass 90 esztendővel ezelőtt, 84 éves korában halt meg Det-

roitban és ott is van eltemetve. Halálának évfordulóját használták fel a detroiti magyarok arra, hogy hálás emlékezetüket megbizonyítsák egy olyan férfival szemben, aki a nagy nemzeti megpróbáltatások idején igaz barátja tudott lenni Magyarországnak.

Lewis Cass sohasem járt Magyarországon s talán Kossuth Lajos volt az első magyar, akivel találkozott. De mint szabad polgára a demokratikus Egyesült Államoknak, akinek apja Washington alatt harcolt az új nemzet megszületéséért, kötelességének tartotta, hogy segítséget nyújtson azoknak, akik az Egyesült Államok által már megvalósított demokratikus elveket a maguk próbálták átültetni.

Cass volt a legelső amerikai politikus, aki már 1849-ben azt a javaslatot terjesztette elő a szenátusban, hogy az Egyesült Államok szakítsa meg a diplomáciai kapcsolatot Ausztriával. Michigan állam szenátorának javaslatát az amerikai nép és a sajtó lelkesedéssel fogadta. Sokfelé aláírásokat kezdtek gyűjteni a javaslat megvalósítása érdekében. A javaslatot nem fogadták el, de Cass azt később többször is megismételte. Főérve az volt, amit később Kossuth is hangoztatott Amerika földjén, hogy bárhol sebesítik meg az egyetemes emberi szabadságot, az Egyesült Államoknak segítséget nyújtani ott, ahol a sérelem történik.

Kossuth tudott Cass szentáor őszinte magyar hmná barátságá-

ról és Világos után mindjárt, még balkáni útja alatt többször írt nemzete ismeretlen, óceánon túli barátjának. A reménytelenségnek és esüggedésnek azokban a hónapjaiban nagy megnyugvást jelentett Kossuth számára Cass szenátor barátsága. Tudta Kossuth azt is, hogy Cass több más szenátorral azon dolgozik, hogy az Egyesült Államok új hazát és otthont ajánljon fel neki és a többi száműzötteknek. Tudta azt is, hogy ugyanazek a férfiak tervbe vették, hogy Kossuth és társainak amerikai hadihajón való átszállítását is kimondatják a kongresszussal, ami később meg is történt.

Amikor a magyar száműzöttek átjutottak az Egyesült Államok földjére, Cass megint az élön állott azoknak, akik nemesek biztató szavakkal, de kézzelfogható módon is segítették a z amerikai nép vendégeit.

Cass már ekkor 68 éves ember volt, aki mögött nagy mult állott. Mint fiatal ügyvéd kezdte pályafutását. Először az 1812-es angol háborúban tűnt fel, amikor az akkor még kicsiny határvároskának, Detroitnak katonai parancsnoka lett. Ezután 18 éven át kormányzója volt Michigan territóriumnak. Itt végzett kitűnő munkáját assal jutalmazták, hogy követnek küldték Franciaországba. Rövid ideig hadügyminiszter volt, majd amikor Michigan állammá lett, ő lett az új állam első kongresszusi szenátora. 12 évig volt szenátor. Késben kicsi híjján elnökjelöltje lett a demokrata pártnak, majd külügyminiszter lett. Később is gyakran emleget-

ték nevét az elnökjelölésekkel kapcsolatban.

Cass egész életét a puritán becsületesség és buzgalom hazafiság jellemezte. Szívjósága, jóakarata, fitogtatás nélküli vallásossága közmondásos volt, úgy hogy amikor 90 évvel ezelőtt pátriárkai korban meghalt, mint a város és az állam legnagyobb fiát temették el.

A detroiti magyarság emlékünnepeinek első része Lewis Cass sirjánál folyt le, ahol magyar lelkészek imádkoztak és az egyik magyar templom énekkara énekelt el Cass kedves egyházi énekét, amit temetésén is énekelték. Az állami, megyei és városi hatóságok mind képviselve voltak, valamint a nemzetköziség is. A megjelenteknek Cass egyik dédunokája, egy neves detroiti Ügyvéd mondott köszönetet a tisztelet adásért.

Másnap, március 16-án vasárnap, a detroiti városházán a nagy amerikai zászló mellett magyar zászlót is lengetett a szél, -- először a nagyváros történetében. A napot a városi tanács a magyar szabadság napjának deklarálta s erről díszes okiratot adott ki.

Délután a helybeli magyarság legnagyobb termében folytatódott az emlékünnap, amelynek különös jelentőséget adott az a tény, hogy azon az állam népszerű kormányzója, G. Wennen Williams is megjelent, feleségével együtt. A kormányzó, akinek a magyar Ugy iránti érdeklődése közsismert, beszédében azt az erkölcsi kötelességet hangostatta, amelyet az Egyesült

Államok érez az elnyomott népekkel szemben. Hasonló szellemben beszélt Bentley kongresszusi képviselő is, aki a második világháború után két évet töltött Budapesten az amerikai követséghez beosztva.

Detroit hatalmas újságjai több ízben írtak a magyarság pártmutató megemlékezéséről és hosszabb cikkekben elevezték fel Cass szerepét a magyar nemzet ügyének támogatásában és Kossuth Lajossal való személyes kapcsolatait.

A detroiti Unnep emlékeztető epizódja marad az amerikai magyarság eszévi történetének. Bizonyosága volt annak, hogy a magyar nép mindig hálával emlékszik azokra, akik baráti kezet nyújtottak feléje.

oooo

Vasary
Edén

